

פרויקט בחלופה למידת מכונה במסגרת לימודי התמחות בהנדסת תוכנה 883589

שם הפרויקט: סיווג ז'אנר בשירים

<u>שם התלמיד:</u> ליאב אביטן

<u>תעודת זהות:</u> 327850061

בית ספר: תיכון ליאו באק

<u>שם המנחה:</u> אולגה בוטמן

<u>שנת לימודים:</u> תשפ"ג

שם החלופה: למידת מכונה

תאריך ההגשה: אפריל, 2023

(Midjourney - AI- הפונוגרף, המכשיר הראשון שאיפשר להקליט צלילים, לשמר אותם על גבי מדיה מכנית ולהשמיעם שוב

תוכן עניינים

4	מבוא:
4	הרקע לפרויקט
5	תהליך המחקר
6	מרכזיים
7	הצגת פתרונות לבעיה (הפתרונות שנבחנו במסגרת המחקר המקדים)
7	רקע תיאורטי
16	מבנה / ארכיטקטורה של הפרויקט
16	מימוש:
16	שלב איסוף הכנה וניתוח הנתונים
19	2 רקע תיאורטי
22	שלב בנייה ואימון המודל:
31	שלב היישום
32	מדריך למשתמשמדריך למשתמש
34	מדריך למפתח
35	סיכום אישי / רפלקציה
36	ביבליוגרפיה

:מבוא

<u>הרקע לפרויקט</u>

מוזיקה כיום היא חלק אינטגרלי מחיינו, והיא מגיעה בז'אנרים רבים ושונים. בניתוח מוזיקה, סיווג ז'אנר היא משימה חיונית וחשובה, ויש לה שימושים רבים כגון:

- המלצת מוזיקה שירותי הזרמת מוזיקה כגון Spotify, Apple Music ועוד משתמשים
 בסיווג ז'אנר מוזיקה כדי להמליץ למשתמשים על שירים ופלייליסטים חדשים. על ידי ניתוח
 הרגלי ההאזנה וההעדפות של המשתמש, שירותים אלו יכולים להמליץ על שירים מז'אנרים
 דומים שהמשתמש עשוי ליהנות מהם.
- חיפוש מוזיקה סיווג ז'אנר מוזיקה משמש גם במנועי חיפוש מוזיקה. לדוגמה, אם משתמש מחפש ז'אנר מסוים של מוזיקה, כגון קלאסית או ג'אז, התוכנה יכולה להשתמש בתכונת סיווג הז'אנר כדי לסנן את תוצאות החיפוש ולמצוא את המוזיקה שהוא מחפש מהר יותר.
- הפקה מוזיקלית מפיקים מוזיקליים יכולים להשתמש בסיווג ז'אנר כדי לנתח את המאפיינים של הז'אנרים השונים שעליהם הם רוצים לדעת, וליצור מוזיקה חדשה שמתאימה לאותם ז'אנרים. לדוגמה, מפיק שרוצה ליצור שיר חדש של היפ הופ או מוזיקה אלקטרונית, יכול להשתמש בסיווג ז'אנר כדי לנתח את המאפיינים של אותו הז'אנר וליצור שיר שיתאים לקריטריונים של הז'אנר.

מטרת הפרויקט - לבנות מודל למידת מכונה שיכול לסווג במדויק ז'אנרים של מוזיקה (מתוך 10 קטגוריות), באמצעות מערך הנתונים של GTZAN. 1

קהל היעד של הפרויקט - כל מי שמתעניין בניתוח מוזיקה, למידת מכונה ומדעי הנתונים. הפרויקט נועד לספק הבנה טובה יותר של טכניקות סיווג ז'אנר במוזיקה והיישומים המעשיים שלהן.

אופן הפעולה - הפרויקט יכלול מספר שלבים, הכולל עיבוד מוקדם של נתונים, מיצוי תכונות, בחירת מודל ושיפורו והערכת תוצאות המודל ושלב היישום. הפרויקט ישתמש באלגוריתמים מתקדמים של למידת מכונה, כגון CNN, מניפולציה מתמטית , ועוד כדי להשיג דיוק סיווג גבוה.

הסיבות לבחירת הנושא - אני מוזיקאי ורציתי להתעסק בפרוייקט שישלב גם למידת מכונה, וגם הקשור למוזיקה, פיזיקה ומתמטיקה ובכלל לעסוק בפרוייקט מאתגר. לכן, כאשר ראיתי שיש

https://www.kaggle.com/datasets/andradaolteanu/gtzan-dataset-music-genre-classification קישור:

אפשרות לבחור בפרוייקט סיווג ז'אנרים במוזיקה שמשלב את כל אלו, החלטתי שזה יהיה הפרוייקט

תהליך המחקר

שאבצע.

כיום, ישנן מאות של ז'אנרים שונים מסביב לעולם, ביניהם - פופ, רוק, מוזיקה אלקטרונית, היפ הופ, מוזיקה קלאסית ועוד.

- סיווג הז'אנר כיום חשוב ממספר סיבות, ביניהן

- ארגון מוזיקה: סיווג ז'אנר עוזר בארגון וסיווג ז'אנרים שונים של מוזיקה, ומקל על
 המשתמשים למצוא ולגלות מוזיקה שהם אוהבים.
- המלצות מותאמות אישית: פלטפורמות הזרמת מוזיקה ואפליקציות אחרות הקשורות למוזיקה משתמשות בסיווג ז'אנר כדי לספק המלצות מוזיקה מותאמות אישית למשתמשים על סמך היסטוריית ההאזנה וההעדפות שלהם.
 - שיווק וקידום: חברות תקליטים ומפיקים מוזיקליים משתמשים בסיווג ז'אנר כדי למקד
 לקהלים ספציפיים ולקדם את המוזיקה שלהם בהתאם.
 - מחקר מוזיקלי: מוזיקולוגים וחוקרים משתמשים בסיווג ז'אנר כדי לחקור את התפתחות המוזיקה לאורך זמן, לזהות מגמות ולחקור את המשמעות התרבותית של ז'אנרים שונים.
- זכויות יוצרים ורישוי: סיווג ז'אנר משמש גם בזכויות יוצרים ורישוי של מוזיקה, שכן לז'אנרים
 שונים עשויים להיות חוקי זכויות יוצרים ודרישות רישוי שונות.

לכן, יש צורך מתמיד של חברות הזרמת מוזיקה, מוזיקולוגים, חברות הפקת מוזיקה ועוד, לסיווג ז'אנר על מנת לגרום למשתמש חברת הזרמה (Spotify לדוגמא) להישאר יותר זמן באפליקציה, או לשימוש בזכויות יוצרים ורישוי ראויים שיכולים לחסוך טעויות רבות ביצירת זכויות היוצרים.

השימוש כיום בסיווג ז'אנרים מובנה בתוך יישומים ואתרים, ואין אפשרות לגשת אליו. לכן, בניתי קוד Github- ב-Github שכל אדם יוכל להשתמש בו בעזרת הוראות ההדרכה שכתבתי. נוסף על כך, בניתי

5

_

https://github.com/L33TAv/GenreClassificationGTZAN-with-CNN : קישור

גם יישום מותאם (שעליו יפורט בהמשך) כך שבזמן אמת ניתן לשים שיר ולקבל חיזוי לז'אנר השיר שהועלה באמצעות ספריית .Gradio³

במהלך הפרוייקט, נעזרתי בפרוייקט ב-Kaggle של סיווג ז'אנר ב-CNN⁴ שבו היתה פונקצית המרה ל-MFCC, ופונקציות נוספות שהשתמשתי והתאמתי למטרת הפרוייקט שלי (פונקצית הMFCC השארתי כמעט בשלמותה).

במהלך הפרוייקט השתמשתי ולמדתי על ספרית Librosa⁵, השתמשתי ובניתי באמצעות במהלך הפרוייקט השתמשתי ולמדתי על ספרית אתר שפועל בצורה חיה, שבו אוכל ליישם את סיווג הז'אנר - שבו ניתן לשים שיר לסיווג וחיזוי ז'אנר/ז'אנרים אפשריים, יחד עם נתונים נוספים על השיר.

אתגרים מרכזיים

בעיות איתם צפוי הלומד להתמודד במהלך פיתוח הפרויקט - במהלך תקופת הלימוד במגמה, למדנו רבות על סיווג תמונות וטבלאות ונתונים, ובעיה מרכזית שאני עלול להתמודד במהלך הפרוייקט, היא העבודה עם סוג נתונים חדש לחלוטין. כאמור, כאן מדובר בסיווג קבצי מוזיקה ואצטרך ללמוד איך לעבד את הנתונים, איך להשתמש בקבצי המוזיקה וליצור מודל שיוכל לסווג ז'אנרים ולכן בשלב עיבוד הנתונים תהיינה טרנספורמציות מתמטיות, חישובים ועיבודים עם ידע מתמטי שעוד לא רכשתי (כגון התמרת פוריה) שאצטרך ליישם תוך כדי עבודה עם קובץ מוזיקה. נוסף על כך, החלק הארי של הספריות של הפרויקט בו אני משתמש משתנות ומתעדכנות כל הזמן - ולכן עלול להיווצר שינוי בזמן עבודה על הפרויקט מבחינת הקוד שנכתב.

על איזה צורך הפרויקט עונה? איזה פתרון הפרויקט הזה בא לתת? - פרויקט זה עוסק בסיווג ז'אנר במוזיקה ונועד לתת מענה לצורך בסיווג מוזיקה, לז'אנר מתוך מכלול ז'אנרים שונים ונפרדים. צורך זה נובע מהכמות העצומה של מוזיקה הזמינה כיום, מה שעלול להקשות על המשתמשים לזהות ולהאזין למוזיקה התואמת את העדפותיהם. על ידי סיווג אוטומטי של מוזיקה לז'אנרים, משתמשים יכולים, בקלות רבה יותר, לגלות מוזיקה חדשה שהם עשויים ליהנות ממנה. נוסף על כך, לסיווג ז'אנר במוזיקה יש שימושים רבים בתעשיה (כגון הפקה מוזיקלית, המלצת מוזיקה, חיפוש מוזיקה ועוד) והצורך לשפר את האלגורתמים של הסיווג תמיד קיים.

https://gradio.app/ :קישור ³

https://www.kaggle.com/code/vrushaliingle/music-genre-classification-using-cnn/notebook ⁴ קישור:

https://librosa.org/doc/latest/index.html :קישור

6

לסיכום, פרויקט העוסק בסיווג ז'אנר במוזיקה מספק פתרון רב ובעל ערך לבעיה של סיווג יעיל של מוזיקה לז'אנרים נפרדים, ומאפשר למשתמשים לגלות וליהנות בקלות רבה יותר ממוזיקה התואמת את העדפותיהם.

<u>הצגת פתרונות לבעיה</u> (הפתרונות שנבחנו במסגרת המחקר המקדים)

במסגרת המחקר הבנתי כי הדרך המרכזית והסטנדרטית למיצוי תכונות ולייצוגן על מנת לסווג את הז'אנרים שנמצאים בכל שיר, היא באמצעות מטריצה שתייצג את המאפיינים של הקול כגון עוצמתו, או דומיננטיות של תדרים שונים(MFCC). בהמשך, אשתמש במטריצות הללו, ואבנה רשת סיווג(ניתן להשתמש במספר של רשתות סיווג מסוגים שונים, אך בהתאם למסגרת תוכנית הלימוד החלטתי להשתמש ברשת בשם - CNN) שתלמד לקבל שיר ולחזות את הז'אנר המתאים שלו.

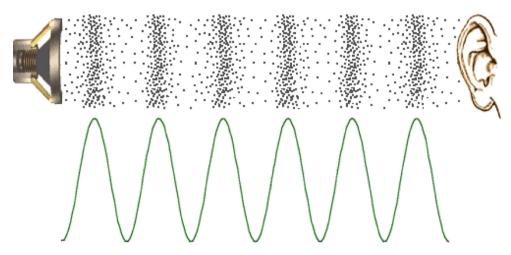
רקע תיאורטי

פרויקט זה עוסק בעולמות הפיזיקה והמוזיקה בפרט, לכן יש צורך לדעת ידע תאורטי על מושגים הנוגעים בנושא תורת הקול, למידת מכונה וסיווג ז'אנרים על מנת להבין את הפרוייקט לעומק:

?כיצד נוצר גל קול

גלי קול (sound waves) נוצרים כתוצאה מרטט של משהו. כשמשהו רוטט, הוא מייצר גלי קול בריכה שליל. אנשים אוהבים לדמות את גלי הקול לאדוות, גלים זעירים, שנוצרים בבריכה כשמשליכים לתוכה אבן.

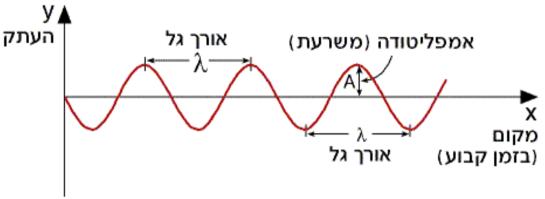
ומבחינה מדעית - גלי הקול הם תנודות מחזוריות בלחץ האוויר. התנודות הללו דוחפות את המולקולות של האוויר ואלו זזות הלוך וחזור, ממצב של יציבות ובחזרה, שוב ושוב ושוב -כך נוצר הצליל. המולקולות מתפשטות באוויר ויוצרות גלים - גלי קול. ככל שהתנודות הללו יהיו מהירות יותר, יהיה צליל גבוה יותר, ככל שהתנודות יהיו חזקות יותר - תגדל העוצמה של הצליל שנוצר מגלי הקול הללו.

 6 איור:התפשטות גל קול ממקור קול לאוזן האדם

מהי משרעת(אמפליטודה)?

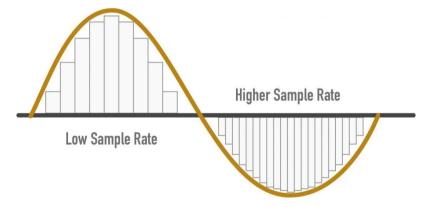
משרעת במוזיקה מתייחסת לעוצמתו או לגודלו של גל קול, שקובע את עוצמת הקול או העוצמה של צליל. בהקשר של מוזיקה, משרעת נמדדת בדרך כלל בדציבלים (dB) ויכולה לנוע בין צלילים שקטים מאוד עם משרעת נמוכה לצלילים חזקים מאוד עם משרעת גבוהה.

 7 גרף המתאר ההעתק של הגל, כפונקציה של המקום במרחב

מה זה Sample rate? (תדירות הדגימה)

קצב הדגימה מתייחס למספר הדגימות של אות רציף שנלקחות בשנייה על מנת לייצג את האות בצורה דיגיטלית. קצב הדגימה מבוטא בהרץ (Hz), שהוא מספר הדגימות בשנייה. ככל שתדירות הדגימה תהיה גבוהה יותר, כך הצליל יהיה קרוב יותר למקור.

איור: ההבדל בין קצב דגימה נמוך לקצב דגימה גבוה⁸

מה זה מונו?

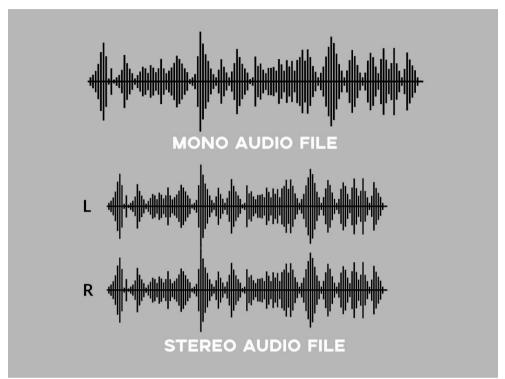
מונו היא שיטת עיבוד צלילים בעלת ערוץ אחד בלבד. קטע צליל מוגדר כ'מונו' כאשר מקור הצליל (כפי שהוקלט על ידי מיקרופון, למשל) הוא בודד. גם אם קיימים מספר מיקרופונים בעת ההקלטה, ובסופו של התהליך כל הערוצים מתאחדים אל תוך ערוץ אחד - ההקלטה הסופית נחשבת כהקלטת

https://www.researchgate.net/figure/Propagation-of-sound-wave-from-sound-source-to-6 ear_fig7_330560014

https://stwww1.weizmann.ac.il/communication/?page id=529 ⁷

https://www.headphonesty.com/2019/07/sample-rate-bit-depth-bit-rate : קישור

'מונו' - כלומר, כאשר קול נמצא בערוץ אחד. לדוגמא, כשנשמע מוזיקה באוזניות (שמכילות 2 צדדים, ערוצים - ימין ושמאל) או במספר רמקולים (עם 2 או יותר ערוצים), הקול ישתכפל בשני הצדדים ולא יהיה שלב שבו נשמע רק בצד אחד לדוגמא קטע מוזיקה ובצד השני קטע אחר(שזהו למעשה סטריאו).

 9 תרשים השוואה בין קובץ מונו לעומת קובץ סטריאו

כפי שניתן לראות באיור, במצב Mono יהיה לנו חלק אחד שמייצג את כל השיר, לעומת זאת ב-Stereo האודיו יהיה מחולק לצד ימין ולצד שמאל.

?waveform / waveplot מהו

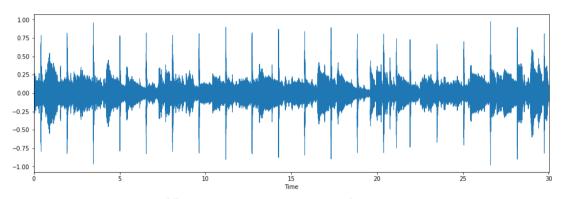
waveplot מציגה את משרעת (אמפליטודה) של אות השמע לאורך זמן, כאשר ציר ה-x מייצג זמן, וציר ה-y מייצג משרעת (שמייצגת את העוצמה). ניתן להשתמש ב-waveplot כדי להמחיש את המבנה והמאפיינים הבסיסיים של אות אודיו, כולל תוכן התדר שלו, משך הזמן והצורה הכללית שלו.

ערכי גלים מנורמלים בדרך כלל בין 1 ל-1- מכיוון שגלי קול מיוצגים כתנודות בלחץ האוויר, ויכולים להיות חיוביים או שליליים. הלחץ החיובי המרבי מיוצג כ-1, והלחץ השלילי המרבי מיוצג כ-1-. לכן, כל ערך בין 1 ל-1- מייצג שינוי לחץ האוויר באופן פרופורציונלי ל-0. הערך של 0 מייצג מצב ללא שינוי לחץ.

_

https://www.headphonesty.com/2022/01/what-is-the-difference-between-mono-and-stereo קישור: 9

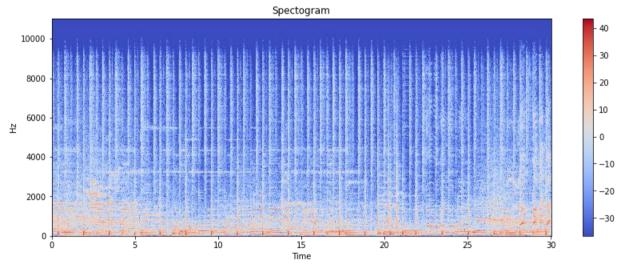
בעזרת השיטה הזו ניתן להשוות בין צורות גל שונות בקלות יותר, מכיוון שאנו משנים את צורות הגל לאותו טווח של ערכים.

Librosa שיצרתי בעזרת ספרית waveplot תרשים

מהי ספקטוגרמה(?(Spectrogram

ספקטרוגרמה בהגדרתה, היא ייצוג חזותי של ספקטרום התדרים של האות (קול) והשתנותו עם הזמן. כלומר, ספקטוגרמה היא ייצוג חזותי של 3 מימדים - זמן, תדירות הקול ועוצמתו.

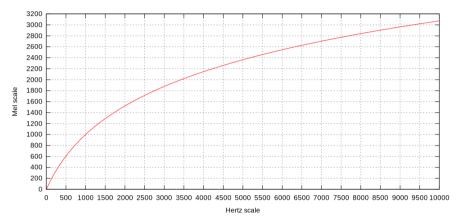

Dibrosa ספקטוגרמה שבניתי בעזרת ספריית

כפי שניתן לראות בגרף, יש כאן 3 מימדים - הזמן בציר האופקי, התדר בציר האנכי, והמקרא מצד ימין מראה כיצד הצבע משתנה עם העוצמה.

מהי מל ספקטוגרמה (Mel spectrogram)? ואיך היא שונה מן ספקטוגרמה (+ מהו סולם מל) ראשית, קצת על סולם מל - סולם מל הוא סולם המבוסס על הדרך שבה בני אדם תופסים שמיעתית את גובה הצליל. בסולם מל התדר עולה באופן לוגריתמי, בניגוד לסולם הרץ הסטנדרטי (שעולה באופן לינארי).

כפי שניתן לראות באיור שנמצא למטה, אנו תופסים את הזמן באופן שאינו לינארי, וככל שהתדירות עולה כך השינוי פחות "נתפס" בשמיעה.

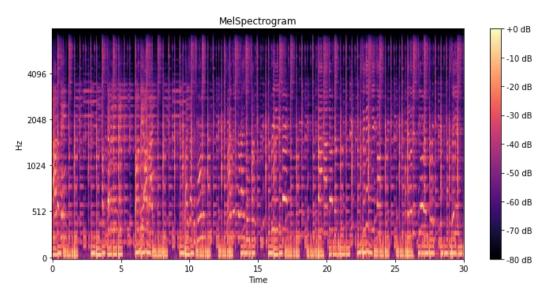
 10 גרף המראה את היחס בגובה בין סולם מל לסולם הרץ סטנדרטי

לצורך המחשה, הגרף (הנמצא למעלה) מראה את היחס בגובה של סולם מל בציר האנכי, וסולם הרץ סטנדרטי בציר האופקי.

מל ספקטוגרמה, בדומה לספקטוגרמה מייצגת 3 מימדים - זמן תדירות הקול ועוצמתו, אך במקרה של מל ספקטוגרמה מימד תדירות הקול מיוחס באמצעות סולם מל - כלומר, בדומה לאיך שאוזן האדם שומעת. בספקטוגרמה נשתמש כאשר לכל התדרים יש "חשיבות" שווה. לעומת זאת, במל ספקטוגרמה נשתמש בייחודיות שלה כאשר היא תתאים ליישומים שבהם אנו ננסה להדגים את הדרך בה האוזן האנושית תתפוס את הצליל/התדר, ולכן לתדרים נמוכים יותר תהינה יותר "חשיבות" מתדרים גבוהים יותר.

______ https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%A1%D7%95%D7%9C%D7%9D_%D7%9E%D7%9C_ ¹⁰ קישור: 17%9E%D7%9E%D7%9C

11

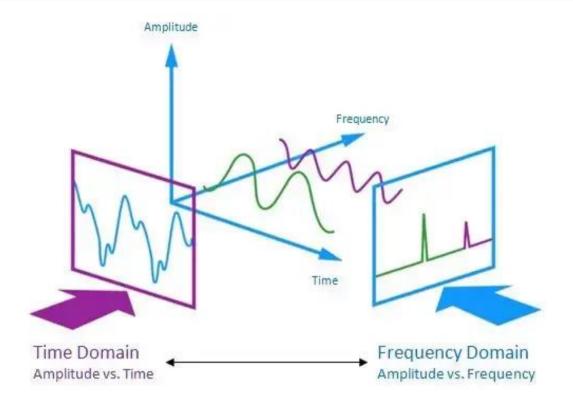

Librosa מל ספקטוגרמה שבניתי באמצעות

מהו MFCC? איך הוא מחושב ומה הוא מבטא?

MFCC ראשי תיבות של Mel Frequency Cepstral Coefficients. זוהי דרך לייצג את המאפיינים MFCC הספקטרליים של אות אודיו, שהוא התפלגות האנרגיה של האות על פני תדרים שונים (ובכך לראות תדרים יותר/פחות דומיננטיים), ומיוצג בסולם מל.

MFCCs נמצאים בשימוש נרחב בעיבוד וניתוח אותות אודיו, במיוחד עבור זיהוי דיבור, זיהוי דובר ושליפה של מידע מהמוזיקה/קטע שיר. הם מחושבים באמצעות סדרה של טרנספורמציות מתמטיות הממירות אות אודיו של תחום זמן לייצוג של תחום תדר, ולאחר מכן לסט קומפקטי של מקדמים הלוכדים את התכונות החשובות ביותר של האות.

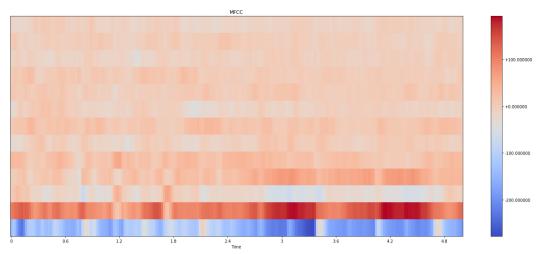

אות בתחום זמן ואות בתחום תדר 11

באיור למעלה ישנו ייצוג ויזואלי של ייצוג זמן-עוצמה לעומת ייצוג עוצמה-תדר ושל איך נראית המרה מייצוג תחום זמן לתחום תדר - ככל שהתדר יותר חזק, כך הגובה יהיה גבוה יותר.

במילים פשוטות - MFCCs הם דרך להמיר גלי קול לקבוצה של מספרים המייצגים את המאפיינים הייחודיים של הצליל, כגון גובה הצליל, הגוון והווליום שלו (והכל ביחס לשמיעת האדם, כלומר בסולם מל). לאחר מכן ניתן להשתמש במקדמים אלה כדי לסווג או להשוות צלילים שונים, כגון זיהוי מילים או זיהוי ז'אנר מוזיקלי.

https://www.kindpng.com/imgv/hwiooiT_file-mel-hz-plot-svg-mel-scale-hd/ קישור: 11

באמצעות גרף שיצרתי בעזרת ספריית MFCC הצגת ויזואלית של

הגרף למעלה, מדגים הצגה ויזואלית של MFCC לאורך זמן. המימד האופקי - X מייצג את הזמן, והמימד האנכי - Y מייצג את קבוצת המקדמים שעליהם דיברנו לכל נקודת זמן שנקבעה מראש, כל מלבן מייצג מקדם מסדר גבוה או נמוך יותר(לפי הגובה). המקדמים מסדר נמוך נוטים לייצג את הצורה הכוללת של המעטפת הספקטרלית (כלומר, האנרגיה/הדומיננטיות של תדרים שונים מתוך ספקטרום התדרים), בעוד שהמקדמים מסדר גבוה יותר לוכדים מידע מפורט יותר על המעטפת הספקטרלית.

לדוגמה, מקדם ה-MFCC הראשון מכונה לעתים קרובות "הממוצע הספסטרלי" (Cepstral mean) ומייצג את האנרגיה הממוצעת בכל פסי התדר. מקדם MFCC השני מייצג את השונות של התפלגות האנרגיה, שניתן לחשוב עליה כמדד ל"פיזור" האנרגיה על פני פסי התדרים השונים. מקדמים מסדר גבוה יותר לוכדים פרטים עדינים יותר ויותר על חלוקת האנרגיה.

באופן כללי, מקדמי הסדר הנמוך חשובים יותר עבור משימות כגון זיהוי דובר או זיהוי דיבור, כאשר הצורה הכוללת של המעטפת הספקטרלית היא תכונה מרכזית להבחנה בין דוברים או מילים שונות. מקדמי הסדר הגבוה יותר עשויים להיות שימושיים יותר עבור משימות כגון סיווג ז'אנר מוזיקה, כאשר מידע מפורט יותר על המעטפת הספקטרלית יכול להיות אינפורמטיבי להבחנה בין ז'אנרים שונים של מוזיקה.

הצבע של כל מלבן בגרף מייצג את הגודל או החוזק של המקדם המתאים במסגרת זמן מסוימת, טווח הצבעים המשמש בחלקות MFCC הוא בדרך כלל נמצא בטווח מכחול (בעוצמה נמוכה) לאדום (בעוצמה גבוהה), אם כי ניתן להשתמש בסכימות צבעים שונים.

נוסף על כך, ככל שאורך המלבן קטן יותר, כך חישבנו יותר מקדמים של הMFCC (כמות המקדמים שבחרנו לכל אורך קטע זמן קטן יותר - X axis), וככל שגובה המלבן קטן יותר, חישבנו את העוצמה של יותר כמות של מקדמים לאורך קטע זמן מסויים (Y axis).

מהי התמרת פוריה?

התמרת פוריה הוא כלי מרכזי בניתוח הרמוניה/מוזיקה שאפשר לתארו כפירוק של פונקציה לרכיבים מחזוריים (סינוסים וקוסינוסים לדוגמא) וביצוע אנליזה מתמטית לפונקציה על ידי ניתוח רכיביה. שיטה זו פותחה על ידי המתמטיקאי ז'אן-בטיסט ז'וזף פורייה.

מה היא התמרת פוריה מהירה?

התמרה זו בפשטות, היא אלגוריתם יעיל לחישוב התמרת פורייה בדידה וההתמרה ההופכית שלה. באמצעות התמרה זו, נפרק את הרכיבים השונים בקול , בכדי שנוכל להמיר חלקים מהשיר מתחום זמן לתחום תדר(ראה עמוד 13), נוסיף חישובים נוספים ונגיע ל.MFCCs

מה זה אומר קובץ אודיו של 16? **Bit**

קובץ שמע של 16 סיביות הוא סוג של קובץ שמע דיגיטלי המאחסן סאונד באמצעות 16 סיביות של מידע עבור כל דגימה של הסאונד (Sample). מספר הביטים קובע את כמות הפרטים והדיוק שניתן ללכוד בצליל, כאשר מספר סיביות גבוה יותר מאפשר בדרך כלל איכות ואמינות טובים יותר של השמע. קובץ אודיו של 16 סיביות משמש בדרך כלל עבור שמע באיכות שנקראת איכות CD, שהוא הסטנדרט עבור רוב התקני השמעת מוזיקה ואודיו.

מבנה / ארכיטקטורה של הפרויקט

מימוש:

על מנת לממש את הפרוייקט, השתמשתי במספר ספריות, ביניהן המרכזיות -

- TensorFlow: TensorFlow: TensorFlow ספריית למידת מכונה בקוד פתוח שפותחה על ידי גוגל.
 זוהי אחת הספריות הנפוצות ביותר לבניית והדרכה של מודלים של למידה עמוקה, והיא מספקת מגוון רחב של כלים וממשקי API לעבודה עם רשתות עצביות (Neural networks).
 נשתמש בה בצורה רחבה בשלבי האימון.
- Eibrosa: Librosa: Librosa לניתוח ועיבוד אותות אודיו. הוא מספק מגוון כלים באיות הוא מספק מגוון כלים באינת קבצי אודיו, חילוץ תכונות מקבצי האודיו (כגון MFCCs), ותפעול הנתונים לטעינת קבצי אודיו, חילוץ תכונות מקבצי האודיו (כגון Librosa) היא ספריה מרכזית בה נשתמש על מנת להכין את הנתונים לשלב האימון, וגם בחיזוי.
- Gradio: Gradio היא ספריית Python המספקת דרך קלה לבנות ממשקי משתמש מבוססי Gradio: Gradio עבור מודלים של למידת מכונה. עם Gradio, אפשר ליצור (web-based UI) במהירות ממשקים אינטראקטיביים המאפשרים למשתמשים להזין נתונים, להריץ מודל על נתונים אלה ולהציג את התוצאות. Gradio נשתמש בתהליך היישום.
 - Python היא ספריית Python היא ספריית Resampy: Resampy
 מגוון כלים לשינוי קצב הדגימה של אות אודיו, שיכול להיות שימושי לעיבוד מוקדם של נתוני
 אודיו לפני הזנתם למודל למידת מכונה. בResampy

<u>שלב איסוף הכנה וניתוח הנתונים</u>

בשלב איסוף הנתונים השתמשיתי ב-dataset של ז'אנרים שונים במוזיקה ושמו dataset. בשנת 2002, G. Tzanetakis חוקרים בתחום מדעי המחשב והמוזיקה, הציגו את P. Cook ו-P. Cook חוקרים בתחום מדעי המחשב והמוזיקה, הציגו את המאמר הידוע שלהם על סיווג ז'אנר, "סיווג ז'אנר מוזיקלי של אותות אודיו", שפורסם ב-12Transactions on Audio and Speech Processing

דאטא סט זה, מכיל 1,000 דגימות שירים המשתייכות לסך של 10 ז'אנרים מוזיקליים רגילים. הדגימות מסווגות לבלוז, קלאסי, קאנטרי, דיסקו, היפ הופ, ג'אז, מטאל, פופ, רגאיי ורוק. כל ז'אנר מכיל 100 שירים. במערך הנתונים של GTZAN, כל שיר הוא באורך 30 שניות, עם קצב דגימה (Sample rate) של 22,050 הרץ, על מצב מונו, פורמט קובץ Wav וקובצי אודיו של 16 סיביות.

בונה. הנדסת מחשבים והנדסת תוכנה. IEEE¹²

מערך הנתונים נמצא בשימוש נרחב למחקר סיווג ז'אנר מוזיקה והיווה בסיס למספר רב של מאמרים אקדמיים ותחרויות למידת מכונה, ומערך זה הפך למערך סטנדרטי כמערך נתונים להערכת הביצועים של אלגוריתמים לסיווג ז'אנר מוזיקה.

הקבצים נאספו בשנים 2000-2001 ממגוון מקורות כולל דיסקים אישיים, רדיו, הקלטות מיקרופון, על מנת לייצג מגוון תנאי הקלטה.

תמונה ובה מוצגים אומנים מרכזיים בז'אנר, ולאחריה תמונה המציגה את הסאב ז'אנרים המרכזיים:¹³

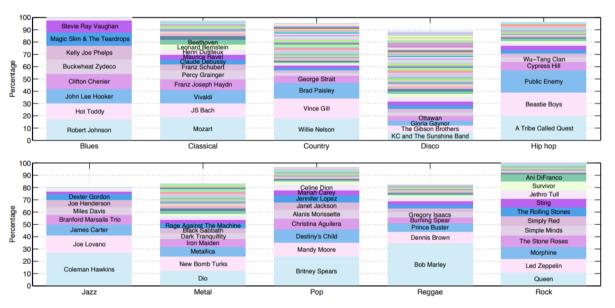

Figure 1: Artist composition of each GTZAN category. We do not include unidentified excerpts.

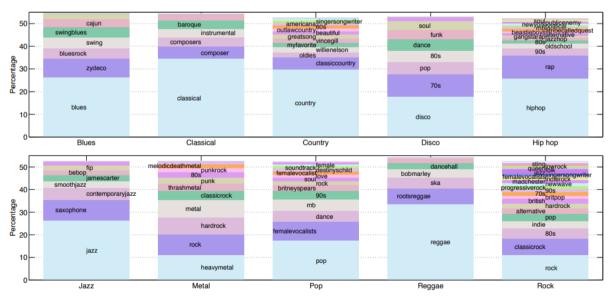

Figure 2: Top tags of each GTZAN category. We do not include unidentified excerpts.

_

https://arxiv.org/pdf/1306.1461.pdf ¹³

.MFCC שאיתו נעבוד ונאמן את המודל היינו צריכים להמיר אותו למבנה מסוג Dataset.

- מסוג מפתח-ערך, שיאחסן לנו 3 מרכיבים חשובים Dictionary בקוד, בנינו מבנה נתונים מסוג

- ."mapping" מערך ששומר את שמות 10 הז'אנרים.
- . "labels" (9 עד 40 עד 2). מערך ששומר את הז'אנר "האמיתי" של הקטע מהשיר (ערך מ
 - ."mfcc" של הקטע שלעיל בהתאם MFCC. מערך ששומר את ה

בתהליך ההכנה: עברנו על הדאטא סט, ועברנו על כל ז'אנר לפי הסדר שלהם(את הז'אנר שמרנו בתהליך ההכנה: עברנו על כל שיר בז'אנר, וחילקנו את השיר ל-6 מקטעים, בכדי שיהיו יותר נתונים שנוכל להתאמן איתם ושיהיה לנו חישוב MFCC יותר יעיל (דהיינו, 5 שניות לכל מקטע). על כל מקטע בשיר מסויים, ביצענו חישוב מתמטי באמצעות התמרת פוריה מהירה על הקטע ועוד ויצרנו MFCC, ולכל מקטע שמנו את התגית המתארת את סוג הז'אנר של השיר במבנה הנתונים ב-"labels" וה-MFCC שלהם בהתאמה ב-"mfcc". סיימנו לעבור על כל הנתונים, ושמרנו הכל באמצעות קובץ JSON, מכיוון שמתאים לסוג מבנה הנתונים שבו השתמשנו (פורמט מפתח-ערך) ועל מנת לקבל קובץ אחד קומפקטי שאיתו נעבוד.

בנוסף, לפני הפעלת הפונקציה הממירה ל-MFCC, שמרנו במשתנים את הנתונים שידועים לנו, כגון אורך שיר, קצב דגימה, הנתיב לדאטאסט. ואת הDictionary נוציא ונשמור בגוגל דרייב כקובץ בנתיב שבחרנו.

• במהלך היצירה התעלמתי מהקובץ jazz.00054.wav, מכיוון שהקובץ ככל הנראה אינו נוצר כראוי ולכן מעלה שגיאה כשאנו מנסים לגשת אליו:

"fileError: Error opening

'/content/drive/MyDrive/ColabNotebooksNew/PROJECT/ProjectMusic/Data/genres_o riginal/jazz/jazz.00054.wav': File contains data in an unknown format."

כאשר מתבצעת הפונקציה MFCC, היא לוקחת את כל החלקים (ישנם 1000 שירים, שמחולקים ל-6 חלקים שונים אך נתעלם מקטע שלם, כלומר 6 חלקים).

נוודא שגודל ה-MFCC של המקטע (segment) הוא כראוי. אך, נמצא שישנם שני מקטעים מתוך MFCC שלהם אינו בנוי כראוי והם:

- בשניות hiphop.00032.wav •
- .25-30 בשניות country.00007.wav •

מספר הקטעים הסופי שהוכנסו, הם 5992 מכיוון שהתעלמנו משיר שלם (6 חלקים), ו-2 חלקים נוספים מתוך השירים. הגודל של כל MFCC יהיה (216,13) כלומר יש חישוב של 13 מקדמי MFCC, על כל דגימה, למשך 216 דגימות בקטע, ויהיו סך הכל 5992 מקטעים(Segments) כאלה.

<u>רקע תיאורטי 2</u>

מה זה קונבלוציה (convolution)?

שכבת קונבולוציה היא אבן הבניין המרכזית של CNN.

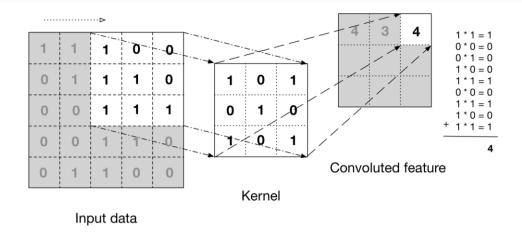
אנו יכולים לחשוב על תמונת הקלט כעל מטריצה, שבה כל ערך מייצג כל פיקסל, וערך בין 0 ל-255 המייצג את עוצמת הבהירות. כאשר מעבדים תמונה צבעונית, ולוקחים בחשבון את הצבעים, יהיו 3 ערוצים, מסוג RGB. במקרה שלי אני משתמש במימד אחד(שניתן להשוות לתמונה בשחור לבן - ערוץ 1), וערכי המספרים תלויים בערכי הMFCCs.

אחת הדרכים להבין את פעולת הקונבולוציה היא לדמיין הצבת Filter הקונבולוציה בחלק העליון של תמונת הקלט, הממוקם בצורה כך שה-Kernel והתמונה בפינות השמאליות העליונות חופפות, ולאחר מכן הכפלת הערכים של מטריצת תמונת הקלט בהתאם, עם הערכים המתאימים ב-Filter הקונבולוציה (כפל מסוג dot product).

כל הערכים המוכפלים מתווספים יחדיו וכתוצאה מכך נוצר סקלר יחיד, אשר ממוקם במיקום הראשון של מטריצת תוצאה.

לאחר מכן, ה-Kernel יזוז X פיקסלים ימינה, כאשר X מייצג את אורך הצעד (Stride) שאנו יכולים לאחר מכן, ה-Kernel יזוז X פיקסלים ימינה, נרשמת בחלק השני של מטריצת התוצאה. לאחר לקבוע, תהליך החישוב חוזר על עצמו, והתוצאה נרשמת בחלק השני של מטריצת התוצאה. לאחר שהסתיימה שורה, ה-Kernel יזוז X פיקסלים מטה בהתאם עד שיסתיים התהליך. לבסוף, יצא פלט המכונה Feature map.

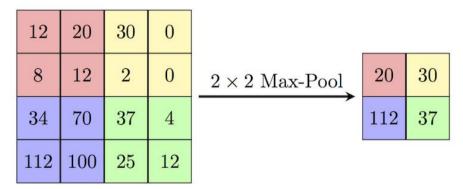
ככל שגודל ה-kernals גדול יותר ככה יהיה זיהוי מדוייק יותר אבל השכבה תדרוש יותר כוח חישוב והמודל ירוץ לאט יותר.

איור: דוגמא לפעולת קונבולוציה¹⁴

?max pooling מה עושה

max pooling דומה לתהליך הקונבולוציה בכך שישנו גודל Kernel מסויים שנקבע, ויש אפשרות לבחור Stride מסויים. הפונקציה תקח מתוך ה-Kernel את המספר המקסימלי שנמצא בקלט שקיבלנו ותוציא אותו. היא תעשה את התהליך ותוציא פלט עם המספרים המקסימיליים בכל איזור שחישבה.

 $\max pooling^{15}$ איור: דוגמא לפעולת

?global average pooling המשמעות של

תהליך (תהליך global average pooling היא שיטה המשמשת למעבר מרשת CNN, לרשת שיטוח).

global average בשיטת - feature map - הקלט מורכב משלושה מימדים - אורך, רוחב ועומק (1,) feature map ייקח כל feature map וייחשב את הממוצע שלו, לבסוף יישאר מערך (1,) cooling (2) מייצג את הממוצעים מה-feature maps שנלקחו) -

?sparse categorical cross-entropy מהי פונקצית שגיאה

פונקצית שגיאה, זו פונקציה המשמשת למדידה עד כמה מודל מסויים בלמידת מכונה מתפקד במשימה נתונה.

במהלך האימון, המודל מבצע תחזיות על קבוצה של קלטים, ומשווה אותן לסיווג בפועל(כלומר,משווה לדוגמא חיזוי ז'אנר שיר לעומת הז'אנר האמיתי שלו), פונקציית ההפסד מחשבת את ההפרש בין החיזויים, לסיווג בפועל, ומחזירה ערך בודד המייצג עד כמה תחזיות המודל היו "שגויות".

בזמן האימון, מטרתנו היא למזער כמה שניתן את הערך של פונקצת ההפסד - בכך, יהפכו התחזיות ליותר מדוייקות.

שלב בנייה ואימון המודל:

:תיאור המודל

במודל השתמשתי ברשת נוירונים מסוג CNN, מכיוון שהיא מתאימה לסיווג ז'אנר באמצעות MFCCs. הסיבה לכך, שמבנה רשת נוירונים מסוג CNN, יכול ללמוד לזהות דפוסים ותכונות בייצוגי MFCC, מה שהופך אותו ליעיל בחילוץ מידע שימושי לסיווג ז'אנר.

בניתי מודלים שונים ושיפרתי את המודל: ראשית, לקחתי את המודל המקורי בו נעזרתי -

conv2d (Conv2D)	(None, 214, 11, 32)	320
max_pooling2d (MaxPooling2D)	(None, 107, 6, 32)	0
batch_normalization (BatchN ormalization)	(None, 187, 6, 32)	128
conv2d_1 (Conv2D)	(None, 105, 4, 32)	9248
max_pooling2d_1 (MaxPooling 2D)	(None, 53, 2, 32)	
batch_normalization_1 (Batc hNormalization)	(None, 53, 2, 32)	128
conv2d_2 (Conv2D)	(None, 52, 1, 32)	4128
max_pooling2d_2 (MaxPooling 2D)	(None, 26, 1, 32)	
batch_normalization_2 (Batc hNormalization)	(None, 26, 1, 32)	128
flatten (Flatten)	(None, 832)	
dense (Dense)	(None, 64)	53312
dropout (Dropout)	(None, 64)	
dense_1 (Dense)	(None, 10)	650

לאחר מכן, ניסיתי לשפר ולשנות את המודל ולראות את התוצאות (השינוי מודגש)-

Optimizer	Learning rate	batch	epoch	Test Accuracy	More Information
Adam	0.0001	32	30	68.95%	(Original model)
SGD	0.0001	32	30	33.24%	
RMSprop	0.0001	32	30	57.84%	
Adam	0.0001	32	30	81.33%	10% Test set, 10% Validation Set, 80% Training Set
Adam	0.00015	32	30	83.66%	

- ניסיתי לשנות את אחוזי האימון, שיפור ובדיקה וראיתי שהאחוזים אופטימליים בסביבות (Test set, 10% Validation Set, 80% Training Set 10%)
- לאחר מכן, ניסיתי אופטימייזרים שונים כגון SGD ,RMSProp ועוד, אך ראיתי ש-הביא את התוצאות המקסימליות.
- שיניתי את הקצב הלמידה והוספתי פונקציה שתקטין את קצב הלמידה בזמן האימון עצמו עשיפר את המודל
 - הגדלתי את כמות ה-Epochs והוספתי Epochs שראיתי כי שיפר את תוצאות המודל.
 - שיחקתי עם מבנה הקונבולוציה עד כי הגעתי למבנה האופטימלי(ניסיתי לשנות את מבנה batch regularization , הקונבולוציה, להוסיף רגולריזציה,

מבנה המודל הסופי:

```
# build network topology
model = keras.Sequential()
model.add(keras.layers.Conv2D(32, (3, 2), activation='relu',input_shape=input_shape,kernel_regularizer=tf.keras.regularizers.Lil2(0.01)))
model.add(keras.layers.BatchNormalization())
model.add(keras.layers.MaxPooling2D((3, 2),strides=(2,1)))
model.add(keras.layers.BatchNormalization())
model.add(keras.layers.Conv2D(64, (3, 2), activation='relu'))
model.add(keras.layers.BatchNormalization())
model.add(keras.layers.Conv2D(128, (3, 2), activation='relu'))
model.add(keras.layers.BatchNormalization())
model.add(keras.layers.BatchNormalization())
model.add(keras.layers.BatchNormalization())
model.add(keras.layers.Gonv2D(128, (3, 2), activation='relu'))
model.add(keras.layers.Gonv2D(128, (3, 2)))
# flatten output and feed it into dense layer
model.add(keras.layers.GlobalAveragePooling2D())
model.add(keras.layers.Dropout(0.2))
# output layer
model.add(keras.layers.Dropout(0.2))
# output layer
model.add(keras.layers.Dense(10, activation='softmax'))
return model
```

המודל נבנה באמצעות ספריית Keras שנמצאת בספריות הפתוחות של Tensorflow. מטרת מודל זה היא לסווג נתוני קלט לאחת מעשר קטגוריות אפשריות באמצעות למידה מפוקחת.

צורת הקלט של הנתונים היא (216, 13, 1), מה שאומר שלנתוני הקלט יש 216 שורות, 13 עמודות וערוץ יחיד.

מבנה ה- CNN-

- 1. שכבת קונבולוציה שמקבלת כגודל את הקלט, עם 32 מסננים בגודל (3,2) (הסיבה לגודל ה"מלבני" הוא גודל הקלט שאנו מקבלים) עם פונקציית הפעלה של פונקצית (0.01 בגודל (0.01)
 - 2. שכבת BatchNormalization מנרמלת את השכבה הקודמת בכל
 - 3. שכבת קונבולוציה שנייה עם 64 מסננים בגודל (3,2) עם פונקצית הפעלה של 3.
- 4. שכבת MaxPooling2D עם גודל (3, 2) בגודל (1, 2), מה שמקטין את הממדים ... המרחביים של הפלט.
 - 5. שכבת נוספת של BatchNormalization מנרמלת את השכבה הקודמת בכל Batch.

6. שכבת קונבולוציה שלישית עם 64 מסננים בגודל (3,2) עם פונקצית הפעלה של 8.

- .Batch מנרמלת את השכבה הקודמת בכל BatchNormalization .7
- 8. שכבת קונבולוציה רביעית עם 128 מסננים בגודל (3,2) עם פונקצית הפעלה של Relu
- 9. שכבת נוספת של BatchNormalization מנרמלת את השכבה הקודמת בכל
- 10. שכבת MaxPooling2D עם גודל (3, 2), מה שמקטין את הממדים המרחביים של הפלט.
 - משטחת את הפלט ומזינה אותו לשכבה GlobalAveragePooling2D שכבת .11 צפופה(DNN).

מבנה הDNN-

- 1. מתווספת שכבת Dropout בשיעור של 0.2 למניעת התאמת יתר (Overfitting).
- 2. לבסוף, שכבה צפופה עם 10 נוירונים ופונקציית אקטיבציה של softmax מתווספת כשכבת הפלט כדי ליצור את הניבויים שבמחלקה.

משתמשים באופטימייזר Adam, נגדיר את קצב הלמידה עבור האופטימיזציה ל-0.00015. תפקיד האופטימייזר, הוא עידכון המשקולות(weights) והbias תוך כדי האימון, על מנת לשפר את תוצאות האימון תוך כדי למידה.

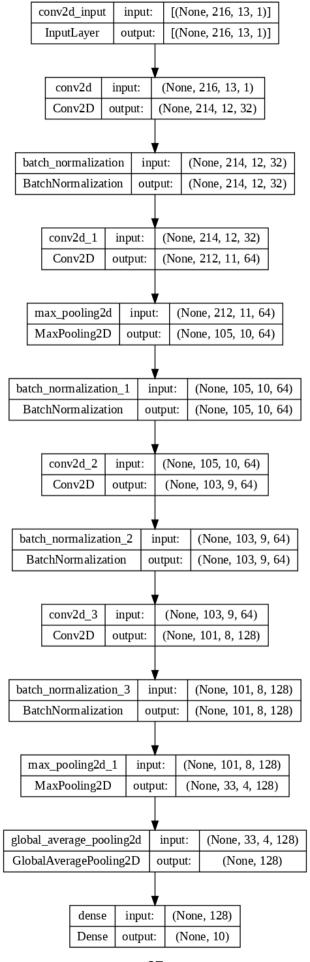
נבנה את המודל ונשתמש בפונקציית loss (שגיאה) בזמן האימון של -sparse categorical cross (בנה את המודל ונשתמש בפונקציית entropy, ונשתמש במדד הערכה באמצעות הדיוק.

נשתמש ב-EarlyStopping על מנת במקרה ואין שיפור באחוזי המודל (באמצעות סט val) לאחר אפוקים, המודל יפסיק להתאמן.

נשתמש ב-ReduceLROnPlateau, במידה ונראה לאחר 4 אפוקים כי אין שיפור, נקטין את ערך (קצב הלמידה), בכך נגיע לאחוזים מעט יותר מדוייקים.

נבנה את המודל ונשתמש בפונקצית model.fit.

- batch size = 64
- epochs = 150

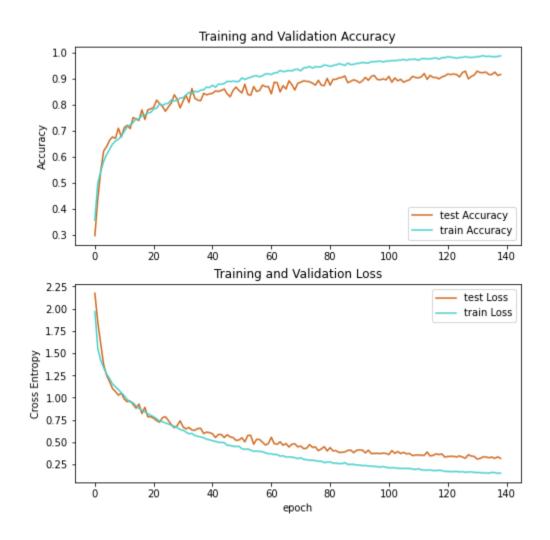

Model: "sequential_9"					
Layer (type)	Output Shape	Param #			
conv2d_24 (Conv2D)	(None, 214, 12, 32)	224			
<pre>batch_normalization_24 (Bat chNormalization)</pre>	(None, 214, 12, 32)	128			
conv2d_25 (Conv2D)	(None, 212, 11, 64)	12352			
<pre>max_pooling2d_12 (MaxPoolin g2D)</pre>	(None, 105, 10, 64)	0			
<pre>batch_normalization_25 (Bat chNormalization)</pre>	(None, 105, 10, 64)	256			
conv2d_26 (Conv2D)	(None, 103, 9, 64)	24640			
<pre>batch_normalization_26 (Bat chNormalization)</pre>	(None, 103, 9, 64)	256			
conv2d_27 (Conv2D)	(None, 101, 8, 128)	49280			
<pre>batch_normalization_27 (Bat chNormalization)</pre>	(None, 101, 8, 128)	512			
<pre>max_pooling2d_13 (MaxPoolin g2D)</pre>	(None, 33, 4, 128)	0			
<pre>global_average_pooling2d_6 (GlobalAveragePooling2D)</pre>	(None, 128)	0			
dropout_3 (Dropout)	(None, 128)	Ø			
dense_4 (Dense)	(None, 10)	1290			
Total params: 88,938 Trainable params: 88,362 Non-trainable params: 576					

מודל סופי:

- 91.166%:אחוזי דיוק
 - Optimizer: Adam •
- (עם תהליך הפחתה במהלך הלמידה) 0.00015:Learning rate
 - batch size:64 •
 - (EarlyStopping עם 150 :epoch size
 - טבלאות ונתונים נוספים •

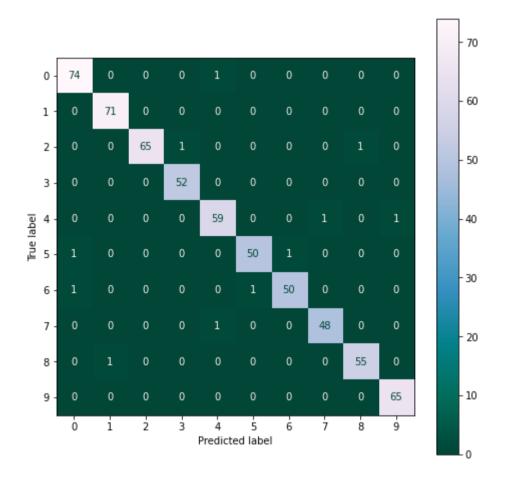
תיעוד גרף של אחוזי הדיוק וה-Loss באימון, ובמבחן (ניתן לראות שיש מעט אוברפיטינג שניסיתי להתמודד איתו במהלך הלמידה והקטנתי אותו בתהליך)

Classification report:

	precision	recall	f1-score	support
0	0.9737	0.9867	0.9801	75
1	0.9861	1.0000	0.9930	71
2	1.0000	0.9701	0.9848	67
3	0.9811	1.0000	0.9905	52
4	0.9672	0.9672	0.9672	61
5	0.9804	0.9615	0.9709	52
6	0.9804	0.9615	0.9709	52
7	0.9796	0.9796	0.9796	49
8	0.9821	0.9821	0.9821	56
9	0.9848	1.0000	0.9924	65
accuracy			0.9817	600
macro avg	0.9816	0.9809	0.9812	600
weighted avg	0.9817	0.9817	0.9816	600

Confusion Matrix:

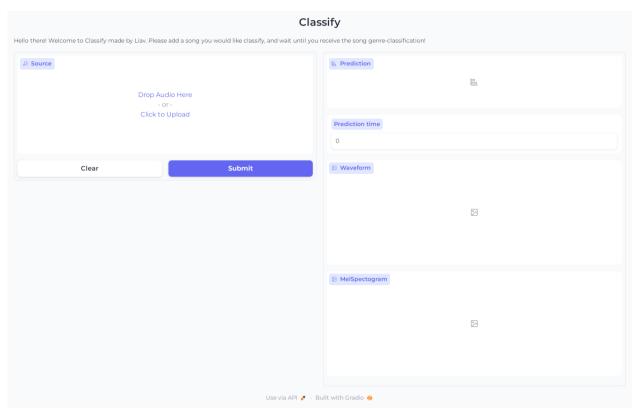
שלב היישום

את היישום כתבתי בעזרת הספריה Gradio, שכפי שפורט עליה היא מאפשרת לכתוב ממשק משתמש נוח ופשוט, ומשומשת בעיקר לבניית Web עם פרוייקטים של למידת מכונה. במהלך היישום, היישום מקבל קובץ שיר,

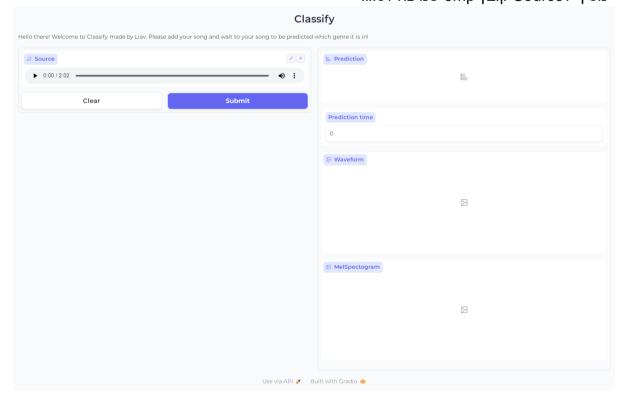
- (MFCCה ממיר אותו לקובץ מסוג Wav (כך שיתאים להמרת •
- של השיר בכך שיהיה מתאים לפונקציה שנמיר ל-Sample rate משנה את השנה את
- משתמש בפונקציה Predict, שמנבאה הרבה חלקים מהשיר, ומציגה חיזויים בעזרת מספר עשרוני (של אחוז של חיזוי של הז'אנר הספציפי מתוך כל החיזויים של קטעי השיר)
- מחזיר את החיזויים(שממומרים בGradio לאחוזים אוטומטית), ביחד עם זמן האימון שלקח, MelSpectogrami Waveform

מדריך למשתמש

ראשית נגיע לאתר הזה:

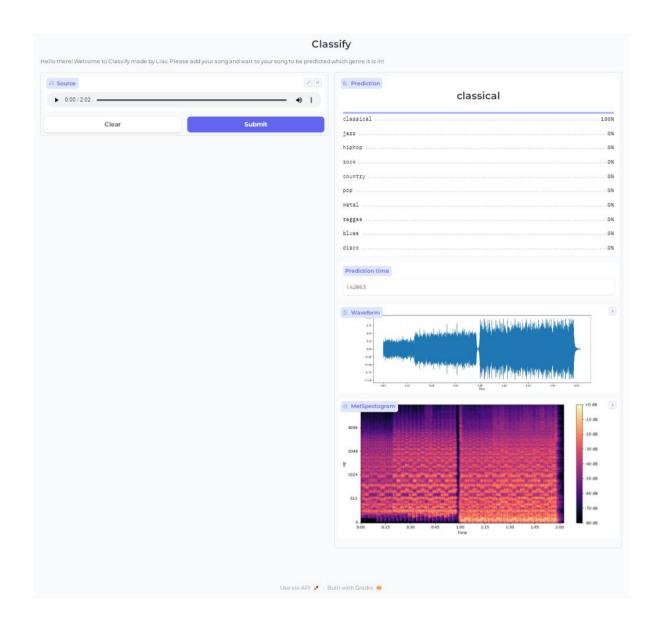

- קובץ Source שנרצה לסווג Source

נחכה. Submit נחכה.

כעת, כפי שניתן לראות נקבל סיווג משוער(באחוזים) ביחד עם זמן החיזוי שלקח, ביחד עם תיאור ה-Waveplot של השיר וה-Clear, ונתחיל מהשלב הראשון.

מדריך למפתח

קישור ל-Github ובו נמצא הפרוייקט עצמו שנכתב בCollab, יחד עם קישורים לקבצים https://github.com/L33TAv/GenreClassificationGTZAN-with-CNN

<u>סיכום אישי / רפלקציה</u>

הפרוייקט היה משמעותי מאוד בשבילי, העבודה על הפרויקט הייתה מאוד מאתגרת וגם מאוד מעניינת, מכיוון שבחרתי נושא שקרוב לליבי - מוזיקה. קיבלתי המון ערך, בין אם מדובר על ידע בלמידת מכונה, התעסקות בספריות שאינן בחומר הלימוד, ויחד עם תמיכתה של אולגה, למדתי רבות באופן עצמאי מתמטיקה ופיזיקה בכל הנוגע למוזיקה וסיווג במוזיקה. נוסף על כך, למדתי רבות על עצמי, על העצמאות והיכולות שלי להתמודד עם אתגרים בדרך. אני שמח מאוד שהגעתי להישגים גבוהים באחוזי הסיווג, אך ישנם מקומות נוספים שניתנים לשיפור - ביניהם ייעול הזמן שלוקח ליישום, הוספת ושיפור התוכן ועיצוב היישום, וייעול המודל לאחוזים גבוהים עוד יותר.

להמשך אני לוקח איתי את הכלים, של עבודה מסודרת, עמידה בזמנים, לא לוותר גם אם משהו לא עובד כי בסוף הצלחתי ועמדתי בקשיים ובמכשולים וכמובן, הידע הרב שרכשתי.

בין היתר, קשיים שהייתי צריך להתמודד איתם הם -

- עמידה בזמני ההגשות.
- ידע מתמטי ופיזיקלי בכל הנוגע למוזיקה ועריכת מוזיקה, שלא היה לי לפני כן.
 - למידה ותכנות בחומר שלא הכרתי לפני כן.
- שינוי ובאגים בקוד, בין אם בפונקציות מתמטיות שהיו לא פשוטות לתקן או בבאג קטן בגלל
 עדכון באחת הספריות שבהן השתמשתי.

המסקנות שלי, במיוחד לאור המצב כיום בתחום למידת המכונה, שזהו חלק שהולך להיות אבן יסוד בעתיד של מדעי המחשב ובכלל ביום יום שלנו. בנוסף לכך, הבנתי המון על עצמי במהלך הדרך.

אילו הייתי מתחיל כיום, הייתי עובד באופן פעולה יותר מסודר (למשל: לסדר לפני כן את כל הקוד), והייתי חוקר יותר לעומק על הספריות והאמצעים שבהם אני משתמש ומוודא שניתן לעבוד איתם למטרותיי.

אם העבודה הייתה יותר יעילה עבורי, הייתי לדעתי מסיים יותר מוקדם ואולי גם מספיק להוסיף עוד דברים לפרוייקט כגון שיפור של המודל, או שיפור הויזואליות ביישום.

ביבליוגרפיה

 Bob, L. Sturm (2013). The GTZAN dataset: Its contents, its faults, their effects on evaluation, and its future use. https://arxiv.org/pdf/1306.1461.pdf

- Guangxiao, S., Zhijie W., Fang H., Shenyi D. (2017). Transfer Learning for Music Genre Classification. https://hal.inria.fr/hal-01820925/document
- VRUSHALI. (2021). Music Genre Classification Using CNN.
 https://www.kaggle.com/code/vrushaliingle/music-genre-classification-using-cnn/notebook
- Harsh M. (2021). Terms you need to know to start Speech Processing with Deep Learning. https://towardsdatascience.com/all-you-need-to-know-to-start-speech-processing-with-deep-learning-102c916edf62
- Tanveer, S. (2019). MFCC's Made Easy
 https://medium.com/@tanveer9812/mfccs-made-easy-7ef383006040